

черт зависит правильная направленность рабочего процесса.

Рекомендуется подготавливать заранее обучение будущих учителей музыки в процессе теоретических и практических заданий, что является одним из основных направлений деятельности будущего учителя музыки.

Например, будущий хормейстер (то есть дипломат) должен заранее подготовиться, чтобы научить определенное произведение в хоре. Он готовит отдельные ноты для каждой хоровой партии, точно выучивает мотив каждого голоса и повторяет те партии голоса, которые может быть трудно петь.

Именно поэтому каждая часть хоровой партии нуждается в разучивании произведения, «внимании», продолжении исполнения и «исправлении» дирижерских движений, и может выполнять их на высоком уровне собственными движениями рук. Он работает над тем, чтобы движениями рук четко

показать трудности, с которыми можно столкнуться в процессе пения партий.

На уроке учащийся начинает самостоятельно разучивать партитуру данного произведения для хора, а учитель в процессе обучения помогает ему исправить допущенные им ошибки, и в этом случае он не должен позволять ученику вмешиваться в его рабочий процесс и руководить им.

Дружеские отношения между учителем и учеником, создающие возможность для самостоятельной работы ученика на уроке, играют важную роль в обучении ученика самостоятельной работе.

В начале изучения произведения, даётся объяснение словам и её смыслу. Учитель при объяснении произведения обязан осмысленно и правильно объяснять каждое произведение ученику.

В заключении хотим сказать, что наставник играет огромную роль в становлении и развитии ученика как личности и как профессионала своего дела.

Литература

1. Homidov H. «Avesto» fayzlari. – T.: 2001.
2. Rahmonov N. «Avesto»: Zamin, vatan demakdir. – «O'zbekiston ovozi» gaz., 2001, 25-sentabr.
3. Суннатов С.И., Халилов Ф.Н. 2022. «Детский хор. Методы и приёмы организации и управления детскими хорами». *Science and Education* 3 (5):1477-83. <https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/3600>.

РЕЗЮМЕ. Маколада ўзбек халқ мусикасида “устоз-шоғирд” миллий анъаналарининг пайдо бўлиши ва тикланиши, ўқувчига асар ўргатиш жараёнида устознинг ўрни ва хорда партитуралар ижро этиш маҳорати ҳақида сўз боради.

РЕЗЮМЕ. В статье говорится об истоках зарождения и возрождения национальных традиций «наставник-ученик» в узбекской народной музыке, о роли наставника в процессе обучения ученика произведениям и мастерству исполнения партитуры в хоре.

SUMMARY. The article talks about the origins and revival of the national traditions of “mentor-student” in Uzbek folk music, the role of the mentor in the process of teaching a student works and the skill of performing scores in a choir.

VAZIYATLARNI IMITATSIYALASH ASOSIDA O'QUVCHILARDA TARIXIY TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN PEDAGOGIK JARAYON MODEL

A.S.Seyfullaev – tayanch doktorant

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti

Tayanch so'zlar: tarixiy voqelik, tarixiy tafakkur, tarixiy tafakkurni shakllantirish shakllari, usullari, metodlari, maqsadga yo'naltirilgan pedagogik jarayon modeli.

Ключевые слова: историческая действительность, историческое мышление, формы, методы, приемы формирования исторического мышления, модель целенаправленного педагогического процесса.

Key words: historical reality, historical thinking, forms, methods, techniques for the formation of historical thinking, a model of a purposeful pedagogical process.

Tarix darslarida o'quvchilarning tarixiy tafakkurini shakllantirish shakllari, usullari, metodlari va ushbu maqsadga yo'naltirilgan pedagogik jarayon modelini takomillashtirishda imitatsiyaga alohida e'tibor qaratdik. Maktabda tarix fanini o'qitishda manbaa bilan ishlash muhim ahamiyatga ega. Uning uchun o'qituvchilar tarixga oid o'quv metodik, badiiy hamda ilmiy ommabop materiallarni o'qib tahlil qilish va ma'lumotlarning obektivlik darajasini aniqlagan holda o'quvchilarga taqdim etish layoqatiga ega bo'lishlari lozim. 5-9-sinf tarix darslarida o'quvchilarning tarixiy tafakkurini voqelikni imitatsiyalash asosida shakllantirishda interaktiv texnologiyalardan foydalanish o'qituvchining ushbu sohadagi imkoniyatlarini kengaytiradi. Chunki o'qituvchi tarix darslarida turli tipdagi savol va topshiriqlardan o'yin shaklida foydalanadi. Bu jarayonda u muayyan qonun qoidalarga amal qilish talab etiladi. Jumladan ular quyidagicha:

a) O'qituvchi tomondan o'quvchilar oldiga qo'yilgan savollarga darsliklar, o'quv qo'llanmalari va boshqa didaktik manbalarda javoblarning to'g'ridan-to'g'ri ifodalanmasligi;

b) Savollarga javob qaytarishda o'quvchilar kamida 2, 3 ta fikrlash operatsiyalarini amalga oshirishlari va qo'yilgan muammoga ijodiy yondasha olishlari;

s) O'quvchilar oldiga qo'yilgan savollar o'yin shaklida bayon etilishi, javoblarning esa aniq, lo'nda bo'lishi talab qilinadi. (Shunday savol-javoblardan misollar keltirdik).

Birinchi turdagi savollarga quyidagilar uyg'unlashtiriladi;

1. Birinchi hamda ikkinchi renessans davrining o'ziga xos xususiyatlari nimalarda ko'rinadi?

2. O'zbekiston tarixining oltin sahifalari qaysi yillarga to'g'ri keladi?

3. Mustaqillik davrida O'zbekistonda qanday bunyodkorlik ishlari amalga oshirildi?

4. XII-XV asrlarda qaysi mutafakkir ajdodlarimiz yetishib chiqqan?

5. Temuriylar davrida ilm-fan taraqqiyoti nimalarda o'z aksini topgan?

6. O'zbek xalqining tarixida ta'lim-tarbiyaga munosabat qanday bo'lgan?

7. O'zbek xalqi o'z tarixida mustaqillik uchun qay darajada kurashgan, davrlar bo'yicha tarflang?

Tarix darslarida voqelikni imitatsiyalash maqsadida turli o'yinlardan foydalanish mumkin. Masalan, jonli zanjir o'yini o'quvchilar ko'z-o'ngida tarixiy voqelikni gavdalandirishda samarali metodlardan biri hisoblanadi. Mazkur o'yin metodining mohiyati quyidagilarda yaqqol namoyon bo'ladi: O'quvchilar oldiga 10ta topshiriq qo'yiladi. Mazkur topshiriqlar ekranda jonlantiriladi. O'quvchilar ushbu savollarga yozma tarzda javob qaytarishlari lozim. Muhim talablardan biri javoblarning qisqa, lo'nda ifodalanishiga erishish. O'quvchilar guruhlariga bo'linib barcha guruhlarda topshiriqlar bir vaqtning o'zida taqdim etiladi. Kichik guruhdagi har o'quvchi kamida ikkita savolga javob qaytarishlari lozim. Barcha savollarga to'g'ri javob bergan guruh a'zolari g'olib hisoblanadi.

Sinfdagi o'quvchilarning umumiy tayyorgarlik darajasidan kelib chiqqan holda topshiriqlarning

murakkablik darajasi belgilanadi. Qo'yilgan topshiriqlar xarakteriga ko'ra reproduktiv, ijodiy, muammoli, evristik bo'lishi mumkin. Mazkur topshiriqlar murakkablik darajasiga ko'ra breyn-ringga yaqinlashtiriladi. Ushbu o'yin doirasida o'quvchilarga taqdim etiladigan topshiriqlarning turli-tuman bo'lishi talab qilinadi. Ushbu topshiriqlarning bajarilish darajasini tekshirish natijasida o'quvchilarning o'zlashtirgan bilimlari, ularda tarixiy tafakkurning shakllanganlik dajasi, tarixiy shaxslarning nomlarini qay darajada bilishlarini aniqlash imkoniyati mavjud. Bu jarayonda o'zbek xalqi tarixida chuqur iz qoldirgan shaxslar, madaniyat namoyondalari hamda tarixga oid atamalarining o'quvchilar tomonidan qay darajada o'zlashtirilganligi yaqqol namoyon bo'ladi. Jonli zanjir o'yiniga har bir darsda 10 -15 daqiqagacha vaqt ajratish mumkin. Mazkur o'yinni nazorat darslarida o'zlashtirgan bilimlarni umumlashtirish darslarida o'quvchilarda tarixiy tafakkurning qay darajada shakllanganligini aniq tasavvur qilish maqsadida tashkil etish mumkin. Shu bilan bir qatorda yangi mavzuni o'tish jarayonida o'quvchilarning yangi bilimlarini faollashtirish maqsadida ham tashkil etish imkoniyati mavjud.

O'quvchilarda tarixiy tafakkurning qay darajada shakllanganligini aniqlash maqsadida **“Kim nuqta qo'yadi?”** o'yinidan ham foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Mazkur o'yin yordamida o'quvchilarning o'zlashtirgan tayanch bilimlari va tarixiy tafakkurning ma'lum darajasi faollashadi. Yangi mavzuni o'tish hamda nazorat darslarida o'quvchilarning tarixga oid bilimlari va tarixiy tafakkurlari nazorat qilish va umumlashtirish ushbu metod yordamida amalga oshiriladi. Ushbu o'yinning mohiyati quyidagilarda namoyon bo'ladi: O'qituvchi o'quvchilarga muayyan tarixiy davr va tarixiy voqeikka xos bo'lgan atamalar majmuini taqdim etadi. Har bir o'quvchiga esa ushbu davrning bitta aniq tarkibiy qismini aytish vazifasi topshiriladi. Eng oxirgi to'g'ri javobni bergan o'quvchi esa o'yin jarayonida g'olib hisoblanadi.

O'quvchilarning tarixiy tafakkurini rivojlantirishda **“Duel”** o'yini ham alohida ahamiyat kasb etadi. Mazkur o'yinning mohiyati shundaki, bu o'yinga ikki-uch daqiqagacha vaqt sarflash mumkin. O'quvchilar o'qituvchi tomonidan berilgan savollarga imkon qadar ko'proq javob berishlari talab etiladi. Buning uchun 3-4 o'quvchidan iborat bo'lgan ikkita guruh tuziladi. Har bir guruhga savollar navbat bilan taqdim etiladi. Dastlab birinchi guruh, keyin ikkinchi guruh o'yinni o'ynaydi. Eng ko'p to'g'ri javob qaytargan guruh g'olib hisoblanadi. O'qituvchi tomonidan o'quvchilarga taqdim etiladigan savollar har ikki guruh uchun bir xildagi murakkablik darajasiga ega bo'lishi lozim. Ularda qo'llaniladigan so'zlarning ham bir xil miqdorda bo'lishi talab etiladi. Bu ayniqsa 5-6-sinf o'quvchilari uchun nihoyatda zarur hisoblanadi. Duel o'yinidan yangi mavzuni o'tish hamda nazorat darslarida foydalanish maqsadga muvofiq hisoblanadi. **“Duel” o'yini** uchun qo'llaniladigan savollar reproduktiv xarakterda bo'ladi. Tarix darslarida vaziyatlarni imitatsiyalash maqsadida qo'llaniladigan o'yinlar sirasiga **“Qadrdon maktabim”** o'yinini ham kirish mumkin. Ushbu o'yin o'quv jarayoniga **“tarixiy turizm virtual o'yini”**ni qo'llash imkonini beradi. Ushbu o'yinning o'ziga xos xususiyatlari sirasiga:

- tarixga oid bilimlarni mustaqil tarzda, bosqichma-bosqich o'zlashtirish;
- o'quv jarayoniga zavq-shavq bag'ishlovchi vaziyatlarni olib kirish o'quvchilarda emotsional motivatsiyani hosil qilish;
- bir-biridan farqlanuvchi ko'plab shaxslarning obrazlarini tasavvur etish, tarixiy voqeikka tinglash va ko'rish imkoniyatini taqdim qilish;
- ko'p qirrali o'quv faoliyatini amalga oshirish;
- o'yinning har bir bosqichida o'quvchilarning o'quv muvaffaqiyatini qayd etish imkoniyatining mavjudligi,

shuningdek, majburiy nazorat bosqichidan o'quvchilarning ozod qilinishi, o'quvchilarning tarixiy bilimlarni o'zlashtirishlari va ularda tarixiy tafakkurning shakllanishidagi muvaffaqiyatni ta'minlashiga erishiladi.

Tarix darslarida rolli o'yinlarning turli shakllaridan foydalanish mumkin. Masalan, tarixiy mahkamalar yoki matbuot anjumanlari, davra suhbatlari, teatrlashtirilgan tomoshalar shular jumlasidandir. Mashg'ulotlarni tashkil etishga tayyorlanish jarayonida o'rganilayotgan mavzuni har tomonlama, keng ko'lamda o'rganish taqozo qilinadi. Bunda o'quvchilar uchun izlab topish qulay bo'lgan axborotlar va manbalardan foydalanish nazarda tutiladi. O'quvchilardan o'z nuqtai nazarlariga ega bo'lishlari, uni namoyon etishlari talab etiladi. O'quvchilar o'zlarini qo'llab quvvatlayotgan va ularga munosabat bildirayotgan sinfdoshlarining nuqtai nazarlariga tanqidiy yondasha olishlari alohida ahamiyatga ega.

Rolli o'yinlar o'quvchilar tomonidan o'ynaladigan kichik hajmli sahna asari hisoblanadi. Uning asosini o'quvchilar tomonidan amalga oshiriladigan improvizatsiya tashkil etadi. Rolli o'yinlardan to'g'ri foydalanishni ko'rsatuvchi muayyan me'zonlar mavjud. O'quvchilar o'quv jarayonida xuddi mana shu talablarga amal qilishlari taqozo etiladi. O'yinning maqsadiga alohida e'tibor qaratish, biz nimani xohlaymiz degan savolga aniq javob berish, o'yinning maqsadi aniq shakllantirilgan, uni loyihalashtiruvchilar, o'qituvchilar uchun tushunariligi ta'minlangan bo'lishi lozim.

O'quvchilarda tarixiy tafakkurni shakllantirishda imitatsion va noimitatsion o'yinlardan foydalanish birdek samarali hisoblanadi. Tarix darslarida foydalaniladigan o'yinlarni ham ikki guruhga bo'lish mumkin:

A) Ishchan o'yinlar. Bunday o'yinlar sirasiga tarixiy sud, matbuot anjumani, ilmiy laboratoriya, tok-shou kabilarni kiritish mumkin.

B) Retrospektiv xarakterdagi o'yinlar. Mazkur o'yinlar teatrlashtirilgan rolli o'yinlar hamda muammoli rolli o'yinlarga bo'linadi.

Strategiya-didaktik o'yini ham o'quvchilarning tarixiy tafakkurini shakllantirishda alohida ahamiyatga ega. Mazkur o'yinlar o'zida ishchan hamda retrospektiv o'yinlarning xususiyatlarini o'zida mujassamlashtiradi. Imitatsiya qilinmaydigan o'yinlar bir vektorli o'yinlar bo'lib, shartlilik xarakteriga ega. Muayyan qonun qoidalar va shart-sharoitlarga amal qilishni taqozo etadi. Bunday o'yinlar sirasiga 3 gap, blits so'rovlar, grafikli o'yinlarni kiritish mumkin. Bunday o'yinlarni amalga oshirish voqeilikni aniq chizmalarda ifodalashni talab qiladi. Ular: rebuslar, krassvordlar, ko'p vektorli o'yinlardan QVZ, Breyn-ring kabilarni. Shu bilan bir qatorda tarixiy shaxslar haqida yozilgan badiiy asarlar, kinofilmlar bilan bog'liq holda Sohibqiron Amir Temur va uning o'g'illari, Shoh va shoir Bobur, Alisher Navoiy Hirotda kabi tarixiy shaxslarning nomi bilan bog'liq o'yinlarni ham tashkil etish mumkin. Bunday o'yinlardan keyin o'quvchilar tarixiy davr va tarixiy shaxslar haqida o'z fikrlarini bayon qilib ularning faoliyatiga baho beradilar.

Multimediyali loyihalar o'quvchilarning bilish ko'nikmalarini rivojlantiradi, o'z bilimlarini mustaqil loyihalash, global axborotlar maydonida to'g'ri yo'nalishlar ola bilish imkoniyatlarini kengaytiradi. Multimediyali loyihalar loyiha texnologiyalari talablari asosida shakllantiriladi.

Rivojlantiruvchi ta'lim texnologiyalarini qo'llash o'quv jarayoni maqsadlarini belgilashda ham innovatsion yondashuvga tayanishni talab qiladi. Chunki tarixiy tafakkur o'quvchilarning intellektual rivojlanishi bilan bevosita bog'liq. Rivojlantiruvchi ta'limning asosiy xususiyati o'quvchilarni o'quv faoliyatining subyektiga aylantirishdan iborat. Bu esa ularda tafakkur mexanizmlarini shakllantirish orqali amalga oshadi.

O'quvchilar loyiha texnologiyalari bilan ishlash jarayonida o'z oldiga qo'yilgan topshiriqlarni bajarishga astoydil harakat qildilar. Ular har bir topshiriqlar ustida mustaqil ravishda izlanishga harakat etdilar. Har bir davrni o'rganish natijasida o'quvchilar mazkur davr o'zbek xalqi hayotida qanday iz qoldirganligini tahlil qilishga muvaffaq bo'ldilar. O'quvchilar tomonidan amalga oshirilgan izlanishlarining natijalari ularning multimediyali taqdimotlarida o'z ifodasini topdi. Biz tomonimizdan tashkil etilgan tarix haftaligi davomida o'quvchilar o'zlashtirgan bilimlarni mustahkamlash, takrorlash, chuqurlashtirish, yangiliklarni izlab topish, ular ustida ijodiy fikr yuritishga muvaffaq bo'ldilar. Bu o'quvchilarda tarix faniga oid kompetensiyalarini shakllantirib, ularning tarixiy tafakkurini boyitishga xizmat qildi. Tarix haftaligi davomida tashkil etilgan pedagogik tadbirlar: tanlovlar, viktorinalar, breyn-ringlar, tarixiy obidalarga sayohatlar, tarixiy qadamjolar bilan tanishish, ilmiy laboratoriya mashg'ulotlari, to'garak mashg'ulotlari bilan birgalikda tarixiy kinofilmlar tomosha qilish, tarixiy shaxslar haqidagi asarlar ko'rgazmasi, mazkur asarlar asosidagi sahna ko'rinishlari o'quvchilarda tarixiy tafakkurning samarali shakllanishiga xizmat qildi. Natijada o'quvchilarda quyidagi kompetensiyalarning shakllanishi jadallashdi: Muayyan tarixiy davr koloritini his qilish, tarixiy ma'lumotlar bilan ishlash, voqelikni xronologik tarzda

idrok etish kabilar. Shuning uchun ham tarix o'qituvchilari voqelikni muvaffaqiyatli imitatsiyalashda interaktiv metodlardan keng ko'lamli foydalanishlari talab qilinadi. Buning natijasida o'quvchilarda xotira, kuzatuvchanlik, voqelikni anglash va o'zaro farqlash, diqqatni bir nuqtaga jamlash, voqealarni qayta bayon qilish, taqdim etilgan axborotni baholash hamda yuqori darajadagi insoniy qadriyatlarini shakllantirish, milliy g'urur, o'zlikni anglash, o'z xalqi tarixi bilan faxrlanish tuyg'ularini rivojlantiradi. Shuning uchun ham o'qituvchilar hozirgi globallashuv jarayonida o'quvchilarda tarixiy tafakkurni rivojlantirish orqali o'zlikni anglash, milliy g'urur, milliy mansublikdan faxrlanish tuyg'ularini tarkib toptirishga alohida e'tibor qaratishlari talab etiladi. Natijada ularda fanga oid kompetensiyalar shakllanib, o'quvchilar tarix fanidan beriladigan tayanch topshiriqlarni tezkorlik bilan bajarishlari natijasida tarixiy tafakkurning tizimli shakllanishiga erishiladi. Shuning uchun ham o'qituvchilar tarix darslarini loyihalashda voqelikni imitatsiyalash imkonini beradigan interaktiv o'qitish shakllari va metodlaridan samarali foydalanishlari lozim.

Yuqorida ko'rsatilgan tarixiy voqelikni imitatsiyalashga xizmat qiladigan ish shakllari, o'qitish metodlari, texnologiyalari imitatsiyalash vositasida o'quvchilarning tarixiy tafakkurini shakllantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayon modelida o'z ifodasini topdi.

Adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug', kelajagi farovon bo'ladi. – T.: “O'zbekistan” 2019.
2. Istoricheskoe myshlenie // Teoriya i metodologiya istoricheskoy nauki. Terminologicheskii slovar. Otv. red. A.O.Chubaryan. – M.: 2014.
3. Muslimov N.A., Usmonboeva M.H., Sayfurov D.M., To'raev A.B. Innovatsion ta'lim texnologiyalari. – T.: “Sano standart” nashriyoti, 2015.
4. Lerner I.Ya. Razvitie myshleniya u uchashixsya v protsesse obucheniya istorii / Posobie dlya uchiteley. – M.: «Prosveshenie», 2002.
5. A.Sagdullaev, B.Aminov, O'Mavlonov, N.Norqulov. O'zbekiston tarixi: davlat va jamiyat taraqqiyoti / 1-qism – T.: “Akademiya”, 2000.
6. Xojametov G.B. Tarix fanlarini o'qitishda AKTdan foydalanish samaradorligini oshirish (“Tarix o'qitish metodikasi” fanini o'qitish misolida: ped.fanl. bo'yicha fals.fanl.dok. (PhD) ... avtoref. – Nukus: 2023. 16-17-b.
7. Usmonboyeva M., Aripova M., Mo'minova D. Ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanish. – T.: “Lesson Pres”, 2019.
8. Zamilova R.R. Badiiy-tarixiy adabiyotlar vositasida bo'lajak tarix o'qituvchilarida tarixiy tafakkurni shakllantirish texnologiyasini takomillashtirish: ped.fan.doktori (DSS) ... dis.avtoref. -T.: 2022.

REZYUME. Maqolada tarixiy tafakkurini shakllantirish shakllari, usullari, metodlari va ushbu maqsadga yo'naltirilgan pedagogik jarayon modeli ishlab chiqilgan va u haqida so'z etilgan.

РЕЗЮМЕ. В статье разработаны и рассмотрены формы, методы, приемы формирования исторического мышления и модель педагогического процесса, направленная на достижение этой цели.

SUMMARY. The article develops and examines the forms, methods, techniques of forming historical thinking and a model of the pedagogical process aimed at achieving this goal.

KREATIV TAFAKKUR TUSHUNCHASINING FALSAFIY MANBALARDAGI TALQINI

D.N.Sulaymanova – *pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori*

Samarqand davlat universiteti

Tayanch so'zlar: tafakkur, kreativ tafakkur, yondashuv, falsafiy, shaxs, komillik.

Ключевые слова: мышление, креативное мышление, подход, философское, личность, совершенство.

Key words: thinking, creative thinking, approach, philosophical, personality, perfection.

Bo'lajak o'qituvchilarni tayyorlash tizimida ro'y berayotgan o'zgarishlar ta'lim falsafasi, uning paradigmatalari, qonuniyatlari, tamoyillari va qadriyatlarining o'zgarishini, jarayonga mutlaqo yangicha yondashuvlarni vujudga keltirmoqda. Mazkur yondashuvlar fonida bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik kompetentlik, kreativlik, kommunikativlik, jamoada ishlash, tanqidiy tafakkur mustaqilligini rivojlantirish, kasbiy faoliyatiga innovatsiyalarni kiritish, ularni tushunish, ijodiy yondashish, shuningdek, mahoratini uzluksiz ravishda oshirib borish uchun qulay sharoitlar yaratishga falsafiy, psixologik va pedagogik asosga ega bo'lgan tizimli munosabatni taqozo etadi. Pedagogik tafakkur borgan sari o'z-o'zini rivojlantirish, o'zini subyekt sifatida anglash, mas'uliyat va moslashuvchanlik layoqatiga ega mutaxassislar va ularni shakllantirish muhitiga ega bo'lgan zamonaviy ta'limga bo'lgan tasavvurlar, izlanishlar, yangiliklarni kengaytirmoqda. Amaliy pedagogik muhitning ilgirilab ketuvchi, faol-o'zgartiruvchi funksiyalar ahamiyatiga yangicha munosabati fikrlay

oladigan, ijodiy yondashadigan, muammolarni tushunish, ularning yechimini loyihalash, innovatsion jarayonlarda harakatchan bo'lgan pedagoglarga muhtojlikni yaqqollashtiradi.

Zero, mazkur yondashuvlar dolzarb jarayon sifatida ta'lim islohotlarining bosh bo'g'inini ifodaydi. Fikrimizni respublikamiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2022-yil 20-dekabrda O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasi'da ta'lim tizimi oldidagi ustuvor yo'nalish sifatida qo'yilgan “O'quvchilarda erkin va kreativ fikrlashni, jamoada ishlash va muloqot ko'nikmalarini shakllantirish zarur. Mana maktablarimizga qanday muhit kirib borishi kerak” [1] vazifasi bilan dalillash mumkin.

YUNESKoning ta'lim bo'yicha Osiyo-Tinch okeani hududiy byurosi hamda Kolorado universiteti “Ta'lim sohasidagi siyosat milliy markazi” mutaxassislarining 152 ta, jumladan o'qitish tizimi eng rivojlangan davlatlar ta'lim natijalariga mo'ljallangan me'yoriy hujjatlari tahlili tanqidiy tafakkur, kreativlik, muammolarni hal qilish,